

Umsögn um drög að frumvarpi til laga

Breytingar á lögum nr. 40/2013 um endurnýjanlegt eldsneyti í samgöngum á landi

Tilfni frumvarpsins er fyrirhuguð innleiðing á ESB tilskipun 2015/1513, sem breytti tilskipunum 98/70 og 2009/28, sem lágu til grundavallar nógildandi lögum. Frumvarpið sem hér liggur fyrir endurspeglar þó ekki þá umræðu um aukna sjálfbærni og áherslu á þróun nýrra framleiðsluaðferða sem átti sér stað á vettvangi ESB í aðdraganda þess að tilskipun 2015/1513 var samþykkt.

Við hvetjum ráðuneytið til að huga að því að skerpa á þeim atriðum sem hér eru nefnd, þ.e. innleiða:

- metnaðarfull markmið um a.m.k. 10% hlut endurnýjanlega orku í samgöngum,
- hömlur á notkun lífeldsneytis úr landbúnaðarafurðum
- bann við eldsneyti úr pálmaolíu
- hertar reglur um upplýsingagjöf um virðisdeðju eldsneytis.

Með þessum hætti yrði einnig búið í hagin fyrir frekari þróun markaðarins og innleiðingu nýju ESB tilskipunar um endurnýjanlega orku, þ.e. tilskipun 2018/2001 (RED II) sem ætla má að verði tekin upp í EES samninginn innan tíðar.

Í frumvarpið vantar ákvæði sem skilda innlenda dreifingaraðila til að uppfylla markmið upprunalegu tilskipunarinnar, um að 10% af orku í samgöngum á landi séu af sjálfbærum og endurnýjanlegum uppruna fyrir árslok 2020. Ákvæði sem stæðu óbreytt miða aðeins við að helmingi markmiðisins, þ.e. 5%, sé náð. Í ljósi skýrra markmiða stjórnvalda og alþjóðlegra skuldbindinga sem Ísland hefur gengist undir eftir að lög 40/2013 voru samþykkt ætti að vera fullt tilefni til að festa 10% markmiðið í lög, hið minnsta.

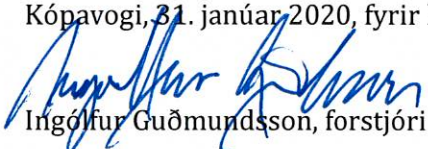
Þá er einnig tímabært að Ísland festi í lög metnaðarfullri markmið, enda er ekkert sem hamlar því. Nægir t.d. að horfa til Noregs, sem stígur slíkt skref á þessu ári með því að hækka kvöðina í samgöngum í 20%. Þetta hlutfall þarf einnig að haldast í hendur við markmið um samdrátt í losun gróðurhúsalofttegunda sem innleitt var með reglugerð 960/2016, en engin ástæða er til þess að halda þeim mörkum í 6%, ef kvöðin er hækkuð.

Tilskipun 2015/1513 veitir heimild til þess að setja hámark á magn lífeldsneytis sem unnið er úr landbúnaðarafurðum, s.s. jurtaolíu, korni og hveiti til þess að beina markaðnum í átt að eldsneyti úr úrgangi og rafmagni. Slík ákvæði vantar í nógildandi lög og eru ekki útfærð í þessu frumvarpi, þrátt fyrir að það hafi verið eitt meginmarkmið tilskipunarinnar. Hætta er á því að þau ríki sem ekki setja slíkar hömlur verði endastöð fyrir lífeldsneyti úr lakari hráefnum sem ekki uppfylla skilyrði um sjálfbærni á stærri mörkuðum.

Engin ákvæði er að finna í frumvarpinu sem takmarka notkun eldsneytis úr hráefnum sem hafa neikvæð áhrif á losun vegna breyttrar landnotkunar. Við leggjum til að Ísland fylgi fordæmi Noregs og margra ESB ríkja og banni notkun lífdísils úr pálmaolíu, þar sem skýrar upplýsingar liggja fyrir um óæskileg áhrif.

Jafnframt þarf að innleiða skýrslugjöf þannig að opinberir aðilar hafi upplýsingar um uppruna hráefnis í lífeldsneyti og innflutningsaðilar framvísi vottorðum um sjálfbærni allrar virðisdeðjunnar. Benda má á nýlegt atvik í Hollandi, þar sem upp komst um stórfelld svik vegna falsaðra upprunavottorða fyrir lífdísil.

Kópavogi, 31. janúar 2020, fyrir hönd CRI hf.

Ingólfur Guðmundsson, forstjóri